T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ŞIRNAK BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

www.balioglu.net

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 12
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 12
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 12
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 13
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 14
7. DENETİM BULGULARI 14

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kadro Sayıları ile Fiilen Çalışan Personel Sayısı Tablosu 5
Tablo 2: Doğrudan veya Dolaylı Ortak Olduğu Şirketler Tablosu 5
Tablo 3: Son 3 Yıl Bütçe Gider Gerçekleşmeleri Tablosu (TL).....6
Tablo 4: Son 3 Yıl Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu (TL).....6
Tablo 5: 2019 Yılı Gider Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL).....7
Tablo 6: 2019 Yılı Gelir Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL).....8
Tablo 7: 31.12.2019 İtibariyle Yükümlülük Tablosu (TL).....8
Tablo 8: 31.12.2019 İtibariyle Alacak Tablosu (TL) 9

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AŞ : Anonim Şirket

EKAP : Elektronik Kamu Alımları Platformu

KDV : Katma Değer Vergisi

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının Kullanılmaması

2. İlk Madde ve Malzeme Hesabının Hatalı Kullanılması

3. İller Bankası Ortaklık Payının Bilançoda Eksik Gösterilmesi

4. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

5. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Doğru Kullanılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Parasal Limitler Kapsamında Yapılan Doğrudan Temin Alımlarında %10 Sınırının Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmadan Aşılması

2. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

3. 696 sayılı KHK ile İşçi Statüsüne Geçen Personelin Kıdem Tazminatı Karşılığının Ayrılmaması

4. İndirime Konu Olmayan Tutarların İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına Kaydedilmesi

5. Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

6. Bazı İş Yerlerine İlişkin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

7. İş Yerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

8. Su Tesisi ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

9. Canlı Müzik Yapan İşyerlerinin Eğlence Vergisi Mükellefi Yapılmaması

10. Maden Payının Tahakkuk ve Tahsil Edilmemesi

11. Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Son Hakedişte Geri Ödenmesi

www.balioglu.net

12. Doğrudan Temin Alımlarının Elektronik Kamu Alım Platformuna (EKAP) Kaydedilmemesi

13. Taşınırlara İlişkin Belirli İşlemlerin Yapılmaması

14. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

15. Ödeme Emri Belgelerinin Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümlerine Uygun Olarak Düzenlenmemesi

16. Bütçe Emanetlerinde Bekleyen Tutarların Sıraya Göre Ödenmemesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1 Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 127'nci maddesine göre; mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenmiştir.

Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde; mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.

Anayasa'da bahsedilen belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, genel olarak İçişleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 55'inci maddesinde, belediyenin mali işlemler dışında kalan diğer idarî işlemlerinin, hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından İçişleri Bakanlığı tarafından denetleneceği, 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde de, mahalli idarelerle, bunlara bağlı ve bunların kurdukları veya özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulmuş birlik, işletme, müessese ve teşebbüslerin işlem ve hesaplarını teftiş etme, denetleme, inceleme ve soruşturma yapma yetkisinin İçişleri Bakanlığına ait olduğu ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 77'nci maddesine göre; mali yönetim ve kontrol sisteminin zaafa uğradığı, yolsuzluk veya kamu zararına yönelik emarelerin ortaya çıktığı durumlarda; ilgili belediye başkanının talep etmesi veya doğrudan Cumhurbaşkanının onayı üzerine İçişleri Bakanı, yetkili denetim elemanlarına, ilgili belediyenin tüm mali yönetim ve kontrol sistemlerini, mali karar ve işlemlerini mevzuata uygunluk yönünden teftiş ettirme yetkisine sahiptir.

1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden yapılandırılan ve İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü yerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulan Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğüne; belediyelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek,

sonuçlandırmak ve geliştirmek, belediye yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, belediye personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, belediye teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi görevler verilmiştir. Yine belediyelerin; altyapı sistemleri ile ilgili genel planlama, programlama, fizibilite, projelendirme, işletme, finansman ihtiyacı ve yatırım önceliklerine; teknik altyapı tesislerinin mekânsal strateji planları ile çevre düzeni ve imar planlarına uygun olarak planlanmasına, projelendirilmesine ve yapılmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu konulardaki her türlü etüt, proje, yapı ruhsatı ve yapı kullanma iznine ilişkin usul ve esasları belirlemek, kentsel dönüşüm alanı ilanı ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni planlarının ve imar planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, havza veya bölge bazında çevre düzeni planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak ve bu planların uygulanmasını ve denetlenmesini sağlamak, atık ve kimyasalların yönetimine ilişkin hedef, politika ve ölçütlerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak yetkisi de 1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmiştir.

www.balioglu.net

Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olan belediyelerin kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nda düzenlenmiştir. Buna göre belediyeler, belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla;

- İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı,

- Coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık gibi temel hizmetler,

-Zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları ile gıda bankacılığı gibi sosyal hizmetler,

-Yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini,

- Açıp ve işletmesi suretiyle her türlü sağlık tesisi,

- Mabetler ile kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını ve bu amaçla bakım ve onarımı,

hizmetlerini kurumun mali durumu ve hizmetin ivediliğini dikkate alarak yerine getirir.

Belediyeler; Kanun ve Kararnamelerle verilen yetkiler çerçevesinde yönetmelik çıkarmak; belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek; gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek; özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak gibi belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak yetki ve imtiyazları haizdir.

İdari ve mali özerkliğe sahip olan Belediyeler, kanun ve kararnamelerle verilen görevlerinin icrası için kendi bütçelerini yapmaya, kanun ve kararnamelerle kendilerine tahsis edilen gelirlerini toplamaya ve yine kanunlarla belirlenen giderleri yapmaya yetkilidir.

1.2 Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanunu'nun 3'üncü maddesinde belediye organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı olarak sayılmıştır.

www.balioglu.net

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 17'nci maddesinde belediye meclisinin belediyenin karar organı olduğu ve ilgili Kanun'da gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelerden oluştuğu; 33'üncü maddesinde belediye encümeninin belediye başkanının başkanlığında belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için seçeceği üç üye, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden oluştuğu; 37'nci maddesinde ise belediye başkanının, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisi olduğu ve ilgili Kanun'da gösterilen esas ve usullere göre seçileceği belirtilmiştir.

Belediye teşkilâtı norm kadroya uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur. Belediye personeli, belediye başkanı tarafından atanır. Birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulur.

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde norm kadro ilke ve standartlarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken belirleneceği; belediyenin ve bağlı kuruluşlarının norm kadrolarının bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirleneceği düzenlenmiştir.

Bu çerçevede çıkarılan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikle, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediye ve il özel idarelerinin üye oldukları mahalli idare birliklerinde istihdam edilen memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici işçi pozisyonlarında çalıştırılan personelle ilgili ilke ve esaslar belirlenmiştir. Yönetmelikle belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri, hukuki durumları ve hizmet özellikleri esas alınarak gruplanmış ve grup da kendi nüfusuna göre alt gruplarına ayrılmıştır. Belediyeler adrese dayalı nüfus sayımına göre belirlenmiş olan norm kadro sayısına bağlı kalmak kaydıyla, memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici işçi statüsünde çalıştıracağı personel sayısını belirlemektedir.

696 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında KHK ile 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan Kararnamede yazılı şartları taşıyanları Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikle belirlenen ilke ve esaslara tabi olmadan çalıştırılabilmektedir.

www.balioglu.net

Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür.

Belediyede çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup, sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre çalıştırılabilmektedir. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

Tablo 1: Kadro Sayıları ile Fiilen Çalışan Personel Sayısı Tablosu

Personel İstihdam Türü	Norm Kadro Sayısı	Fiili Çalışan Sayısı
Memur	260	47
Sözleşmeli Personel		13
Kadrolu İşçi	164	85
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	172

Şırnak Belediyesinin ortağı olduğu şirketler, bütçe içi işletmeleri ve bağlı kuruluşları aşağıdaki gibidir;

Tablo 2: Doğrudan veya Dolaylı Ortak Olduğu Şirketler Tablosu

Şirket Adı	Hisse Oranı(%)	Sermaye Tutarı (TL)
Şırnak Belediyesi Personel AŞ	100	250.000,00

1.3 Mali Yapı

Belediyenin bütçesi, mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren Meclis Kararıdır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmıştır. Buna göre, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak belirtilmiştir.

Mahalli idareler bütçesi analitik bütçe sistemine uygun olarak hazırlanmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, bütçe; gider, gelir ve finansmanın ekonomik sınıflandırması bölümlerinden oluşmaktadır. Gider bütçesi; kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Finansman tipi sınıflandırma tek düzeyden, diğer sınıflandırmalar dört düzeyden oluşur. Gelir bütçesi ve finansmanın ekonomik sınıflandırması cetvelleri de dört düzeyden oluşur.

Kurumun son 3 yıla ilişkin bütçe gelir/gider gerçekleşmeleri tablosu ile 2019 yılı gelir/gider bütçe tahmini ve gerçekleşme tablolarına aşağıda yer verilmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 3: Son 3 Yıl Bütçe Gider Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)

GİDER TÜRÜ	2017	2018	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)	2019	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
PERSONEL GİDERLERİ	11.753.088,61	12.156.540,17	3,43	19.103.377,22	57,14
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	2.313.950,22	2.332.232,23	0,79	3.609.513,06	54,76
MALVE HİZMET ALIM GİDERLERİ	15.616.959,65	11.349.387,19	-27,32	11.252.317,33	-0,85
FAİZ GİDERLERİ	890.846,32	3.845.080,24	331,62	6.411.666,51	66,75
CARİ TRANSFERLER	1.171.642,04	782.192,39	-33,24	525.537,27	-32,81
SERMAYE GİDERLERİ	7.749.385,90	15.653.256,58	101,99	19.911.594,49	27,20
SERMAYE TRANSFERLERİ	398.515,83	5.685.192,26	1.326,59	8.391.017,99	47,59
TOPLAM	**39.894.388,57**	**51.803.881,06**	**29,85**	**69.205.023,87**	**33,59**

Faiz giderlerinde son iki yılda meydana gelen yüksek orandaki artışların nedeni, Kurumun öz gelirleri olan vergi gelirleri ile teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin toplam gelirler içerisindeki oranı % 11,58 olarak gerçekleşmesi neticesinde giderlerin borçlanma yoluyla gerçekleştirilmesinden kaynaklanmaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 4: Son 3 Yıl Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)

GELİR TÜRÜ	2017	2018	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)	2019	Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı (%)
VERGİ GELİRLERİ	1.881.568,32	2.747.580,44	46,03	2.040.138,22	-25,75
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	4.562.198,25	5.375.321,03	17,82	5.473.807,00	1,83
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	2.058.087,17	767.871,37	-62,69	12.073.994,64	1.472,40
DİĞER GELİRLER	32.927.831,99	37.157.225,92	12,84	45.301.512,22	21,92
SERMAYE GELİRLERİ	0,00	2.224.017,40	-	0,00	-
RED VE İADELER	0,00	0,00	-	0,00	-
TOPLAM	**41.429.685,73**	**48.272.016,16**	**16,52**	**64.889.452,08**	**34,42**

2019 yılı gider gerçekleşmeleri bir önceki yıla göre % 33,59 artmış, gelir gerçekleşmelerindeki artış oranı ise % 34,42 düzeyindedir. Burada alınan bağış ve yardımlar

kalemindeki %1.472,40 oranındaki kayda değer artış ise hazine yardımından kaynaklanmaktadır.

Tablo 5: 2019 Yılı Gider Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)

GİDER TÜRÜ	2019 BÜTÇE TAHMİNİ	2019 GERÇEKLEŞEN GİDER	2019 GERÇEKLEŞME ORANI(%)	TOPLAM GİDERE ORANI (%)
PERSONEL GİDERLERİ	12.991.000,00	19.103.377,22	147,05	27,60
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	2.471.000,00	3.609.513,06	146,07	5,22
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	8.756.500,00	11.252.317,33	128,50	16,26
FAİZ GİDERLERİ	2.900.000,00	6.411.666,51	221,09	9,26
CARİ TRANSFERLER	480.000,00	525.537,27	109,49	0,76
SERMAYE GİDERLERİ	13.621.500,00	19.911.594,49	146,18	28,77
SERMAYE TRANSFERLERİ	8.830.000,00	8.391.017,99	95,03	12,12
YEDEK ÖDENEK	4.650.000,00	0,00	0,00	0,00
TOPLAM	**54.700.000,00**	**69.205.023,87**	**126,52**	**100,00**

www.balioglu.net

Tabloya göre cari yıl bütçe giderleri % 126,52 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gerçekleşme oranının bu seviyede olmasında sermaye transferi harcamaları hariç tüm gider türlerinde bütçe tahmini tutarlarının aşılması etkili olmuştur. Ancak asıl etki yatırım harcamalarındaki artış nedeniyle faiz giderlerinin gerçekleşme oranının % 221,09 düzeyinde gerçekleşmesidir.

Tablo 6: 2019 Yılı Gelir Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu (TL)

GELİR TÜRÜ	2019 BÜTÇE TAHMİNİ	2019 GERÇEKLEŞEN GELİR	2019 GERÇEKLEŞME ORANI(%)	TOPLAM GELİRE ORANI (%)
VERGİ GELİRLERİ	6.467.000,00	2.040.138,22	31,55	3,14
TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	6.830.000,00	5.473.807,00	80,14	8,44
ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR	2.620.000,00	12.073.994,64	460,84	18,61
DİĞER GELİRLER	37.615.000,00	45.301.512,22	120,43	69,81
SERMAYE GELİRLERİ	1.168.000,00	0,00	0,00	0,00
RED VE İADELER	0,00	0,00	0,00	0,00
TOPLAM	**54.700.000,00**	**64.889.452,08**	**118,63**	**100,00**

Tabloya göre cari yıl bütçe gelirleri % 118,63 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gerçekleşme oranının bu seviyede olmasının temel nedeni: alınan bağış ve yardımlar kalemindeki artış olup bu artışın kaynağı Hazine yardımıdır. Kurumun öz gelirleri olan vergi gelirleri ile teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin toplam gelirler içerisindeki oranı % 11,58 olarak gerçekleşmiştir.

www.balioglu.net

31.12.2019 tarihi itibariyle; kısa ve uzun vadeli alacakları ile borçlarının toplamı aşağıda yer verilen tablolarda görülmektedir.

Tablo 7: 31.12.2019 İtibariyle Yükümlülük Tablosu (TL)

KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	**36.332.505,70**
Kısa Vadeli Mali Borçlar	16.459.549,34
Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	16.459.549,34
Faaliyet Borçları	5.100.723,64
Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	4.016.880,46
Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	4.239.583,70
Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	5.920.240,24
Borç ve Gider Karşılıkları	595.528,32
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	**110.485.321,97**
Uzun Vadeli Mali Borçlar	54.966.683,08
Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	6.254.732,16
Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	38.879.165,54
Borç ve Gider Karşılıkları	10.384.741,19

Belediyenin yükümlülükleri incelendiğinde; toplam yükümlülük tutarının 146.817.827,67 TL olduğu ve 2019 yılı gerçekleşen gelirlerinin 2,26 katı olduğu görülmektedir.

Tablo 8: 31.12.2019 İtibariyle Alacak Tablosu (TL)

KISA VADELİ ALACAKLAR	**5.913.294,43**
Faaliyet Alacakları	**4.031.586,12**
Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabi	4.030.878,98
Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi	707,14
Diğer Alacaklar	**1.881.708,31**
Kişilerden Alacaklar	1.530.501,74
Devreden Katma Değer Vergisi	351.206,57
UZUN VADELİ ALACAKLAR	**743,12**
Faaliyet Alacakları	743,12
Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabi	743,12

Kurumun alacakları incelendiğinde; toplam alacak tutarının 5.914.037,55 TL olduğu ve bu tutarın içerisinde de % 68 oranında takipli faaliyet alacakların olduğu görülmektedir. Ayrıca Kurumun toplam yükümlülüğünün, toplam alacak tutarının 24,8 katı olduğu görülmektedir.

www.balioglu.net

1.4 Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen ve mali yıl esasına göre tutulan tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

"Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur." denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49

ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Mali rapor ve tablo kavramı, belirli bir dönemde bir kurumun mali yapısı ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe kayıtlarında yer alan mali bilgilerin, bir bütün olarak uygulanmakta olan mali raporlama sistemine uygun biçimde sunumunu ifade etmektedir. Mali rapor ve tabloların hazırlanmasından ve gerçeğe uygun ve doğru olarak sunulmasından kamu idarelerinin üst yönetimleri sorumludur. Mali raporlama ile genel olarak kaynakların dağıtımı, uygulanan mali politikaların etkileri ile ileriye yönelik politika oluşturulması ve karar verilmesinde, kamu idaresinin mali durumu, performansı ve nakit akışları hakkında kullanıcılara kapsamlı bilgi sağlanır. Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Mali raporlama kamu idarelerinin;

a) Kaynaklarının dağılımı ve kullanımını,

b) Faaliyetlerinin nasıl finanse edildiği ve nakit ihtiyacının nasıl karşılandığını,

c) Faaliyetlerini finanse edebilme ve sorumlulukları ile taahhütlerini yerine getirebilme yeteneğini,

ç) Mali durumunu ve mali durumundaki değişiklikleri,

d) Kendilerine sağlanan kaynakları bütçelerine uygun ve yasal şekilde kullanıp kullanmadıklarını,

e) Mali işlemlerinde saydam olup olmadıklarını ve hesap verilebilirliğini,

gösterir.

Mali raporlama, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için; kamu idarelerinin varlıkları, yabancı kaynakları, öz kaynakları, gelirleri, giderleri ve nakit akışları hakkında bilgi verir. Kamu idarelerinin dönem içindeki faaliyetlerine ilişkin ayrıntılı bilgi sunmak amacıyla mali

tablolarla birlikte açıklayıcı bilgiler de raporlanabilir. Mali raporlama kapsamında üretilen mali tabloların, kullanıcıların karşılaştırma yapabilmelerini mümkün kılmak için son üç dönemin verilerini de içermeleri ve herkes tarafından anlaşılmalarını sağlayacak şekilde, açıklamaları ile birlikte hazırlanmaları esastır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Bilanço.

Birleştirilmiş veriler defteri.

Geçici ve kesin mizan.

Kasa sayım tutanağı.

Banka mevcudu tespit tutanağı.

Alınan çekler sayım tutanağı.

Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı.

Teminat mektupları sayım tutanağı.

Değerli kâğıtlar sayım tutanağı.

İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli.

Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu.

Faaliyet Sonuçları Tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şırnak Belediyesi organizasyon yapısında İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol birimi yer almamakta olup, söz konusu işlemler Mali Hizmetler Müdürlüğü bünyesinde yapılmaktadır.

İç kontrol eylem planı hazırlanmıştır. Muhasebe yetkilisi, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kanun'un 62. maddesi ile 2005/9912 Karar Sayılı Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte belirtilen şartları taşımaktadır.

Belediye tarafından kullanılan otomasyon programı 2010 yılında kullanılmaya başlayan SERAŞ otomasyon sistemidir.

www.balioglu.net

Evrakları ve önemli belgeleri imzalamaya ve onaylamaya yetkili kişiler yazılı olarak belirlenmemiştir.

Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi konu ile ilgili yönetmeliğin yayımlanmasından sonra Yazı İşleri Müdürlüğünce dağıtılarak tüm personelin imzalaması akabinde özlük dosyalarına konulmuştur.

Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla, tüm birimlerde süreç akış şeması hazırlanmaya başlanmış ve büyük ölçüde tamamlanmıştır.

Belediyenin organizasyon yapısı içerisinde İç Denetim Birimi bulunmamaktadır. 12.07.2006 tarih ve 26226 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış bulunan İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ekinde 3 adet iç denetçi sayısı belirlenmiş olmakla birlikte söz konusu yönetmelik ile kamu idarelerinin iç denetçi ihtiyaçlarını Denetim Koordinasyon Kuruluna bildirmeleri gerektiği belirtilmiştir. Ancak Şırnak Belediyesince İç Denetçi Kadrosu talebinde bulunulmamış olup; İç Denetçi kadrosu bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Şırnak Belediyesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

www.balioglu.net

BULGU 1: Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının Kullanılmaması

Tecil ve tehir edilen alacaklara ilişkin kayıtların vadesine göre gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesaplarında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının niteliğini düzenleyen 92'nci maddesinde; mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılacağı,

222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının niteliğini düzenleyen 166'ncı maddesinde ise; mevzuatı gereğince gelirlerden alacaklar hesabı veya gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümlerine göre gelirlerden alacaklar veya gelirlerden takipli alacaklar hesaplarında yer alıp ilgili kanunları gereğince yapılandırma hakkı verilen veya

mevzuatı gereğince tecil ve tehir edilebilen alacaklara ilişkin tutarların vadesine göre gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Tecil ve tehir edilen alacaklara ilişkin kayıtların vadesine göre gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesaplarında takip edilmediği, hatalı muhasebe kayıtları neticesinde 721.368,68 TL tutarın 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabında izlendiği ve dolayısıyla 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ile 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına mali rapor ve tablolarda yer verilmemiştir.

BULGU 2: İlk Madde ve Malzeme Hesabının Hatalı Kullanılması

Edinilen ilk madde ve malzemelerin kullanılmadan ya da tüketime verilmeden, kayıtlara alındığı yevmiye numarası ile giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile ilgili "Hesabın niteliği" başlıklı 115'inci maddesinde; kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenilmesi için kullanılacağı ifade edilmiş,

"Hesabın işleyişi" başlıklı 116'ncı maddesinde; satın alınan veya üretilen ilk madde ve malzemelerin bir taraftan maliyet bedelleri ile bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği; tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin bu hesaba alacak, 630- Giderler hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Belirtilen Yönetmelik hükümlerinde, kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzemelerin, 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi ile bu hesaba ilişkin alacak kayıtlarının, ilgili ilk madde ve malzemelerin tüketilmek üzere diğer birimlere verilmesi veya kullanılması halinde yapılabileceği hususuna açıklık getirilmiştir.

Muhasebe verileri üzerinde yapılan incelemelerde, ilk madde ve malzeme hesabına yıl içerisinde 3.990.816,94 TL borç kaydı yapıldığı ancak bu tutara ilişkin kayıtların aynı yevmiye numarası içerisinde ilgili hesabın alacak çalıştırılması ile giderleştirildiği ve böylece bilançoda 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabı'nın bakiye vermediği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de görüleceği üzere kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların giderleştirilmesinde, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda muhasebe işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İller Bankası Ortaklık Payının Bilançoda Eksik Gösterilmesi

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun gereğince İller Bankasınca kesilen idarenin ortaklık paylarının 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına olması gerekenden eksik kaydedildiği tespit edilmiştir.

6107 sayılı Kanun'un "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında; Bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler olduğu ifade edilmektedir. Mezkûr maddenin 3'üncü fıkrasında 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 178'inci maddesinde 240 nolu hesabın kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı Ayrıca aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 180 inci maddesinde ise idarece verilen sermayenin 240 nolu hesaba borç kaydedileceği belirtilmiştir.

İlbank A.Ş.'nin Belediye Bilgi ve Veri Bankası modülündeki verileri incelendiğinde Belediyeye gönderilen merkezi idare vergi geliri paylarının toplamı üzerinden aylık yüzde iki oranında kesilen İlbank sermaye payı toplam tutarının 6.740.189,27 TL olduğu, Belediyenin 2019 yılı bilançosunda ise 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler hesabında 4.971.505,22 TL olduğu görülmüştür.

Belediye bilançosunda 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 1.768.684,05 TL eksik tutar ile yer almaktadır.

BULGU 4: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

Şırnak Belediye'sinin ortağı olduğu şirketlerin öz kaynak hesaplarında kayıtlı bulunan sermaye tutarlarının toplamı ile kendi mali tablosunda yer alan 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının borç bakiyesinin eşit olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin Hesabın niteliği başlıklı 181'inci maddesinde ilgili hesabın, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararların, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in Hesaba ilişkin işlemler başlıklı 182'nci maddesinin (a) bendinde ise mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile 241 hesaba kaydedileceği, Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Belediyenin sermayesine doğrudan iştirak ettiği tek şirket Şırnak Belediyesi Personel AŞ'dir. Bu şirketin 31.12.2019 tarihli öz kaynak tutarı 250.000,00 TL'dir. Belediyenin 31.12.2019 tarihli bilançosunda 241 nolu Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında ise 10.267.022,38 TL olduğu görülmüştür.

Hatanın nedeni araştırıldığında, 696 sayılı KHK ile belediye şirketinde istihdam edilmeye başlanılan personel hakediş ödemelerinin 630 Giderler Hesabına kaydedilmesi gerekirken 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedildiği görülmüştür. 241 nolu hesabın ayrıntısı incelendiğinde 2019 yılı açılış bakiyesi tutarı olan 2.028.285,85 TL'nin 2018 yılı Ekim, Kasım ve Aralık ayları personel hakediş ödemeleri ve geriye kalan 8.238.736,53 TL'nin ise 2019 yılı personel hakediş ödemeleri olduğu tespit edilmiştir. Şırnak Belediyesi Personel AŞ'de istihdam edilen personele yapılan hakediş ödemelerinin 630 Giderler Hesabı borç ve 103 Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabı alacak şeklinde kayıt edilerek muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Belediyenin yaptığı hatalı muhasebeleştirme işlemleri sonucunda bilanço ve faaliyet sonuçları tablolarında; 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı

10.017.022,38 TL fazla, 2018 yılında yapılan hatalı kayıttan dolayı 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı 2.028.285,85 TL eksik ve 2019 yılında yapılan hatalı kayıttan dolayı 630-Giderler Hesabı 8.238.736,53 TL eksik ve bunun sonucunda 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı aynı tutarda fazla olarak yer almaktadır.

BULGU 5: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Doğru Kullanılmaması

Yapımı süren maddi duran varlıklardan bazılarının yapılmakta olan yatırımlar hesabında takip edilmediği, bazı yapım işlerinin ise geçici kabulü yapılmadan ilgili varlık hesaplarına aktarıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğine ilişkin 204'üncü maddesinde; yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabul tutanağının idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde ise işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Hesabın işleyişine ilişkin takip eden 205'inci maddesinde ise; tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, yapımı süren maddi duran varlıkların yapılmakta olan yatırımlar hesabında takip edilmesi, geçici kabul tutanaklarının idare tarafından onaylandıktan itibaren de maddi duran varlıkların ilgili hesaplarına aktarılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Belediye uhdesinde yapımı devam eden ya da geçici kabulü tamamlanan işler üzerinde yapılan incelemelerde, Park ve Bahçeler Müdürlüğü ile Su ve Kanalizasyon İşleri Müdürlüğü uhdesinde bulunan yapımı süren maddi duran varlıkların 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilmediği, bunlardan bazılarının cari yıl içerisinde geçici kabul işlemlerinin tamamlandığı, Fen İşleri Müdürlüğü uhdesinde bulunan birkaç yapım işinin ise geçici kabul tutanaklarının idare tarafından onaylanmadığı halde ilgili varlık hesaplarına aktarıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç itibariyle hatalı muhasebe uygulamaları nedeniyle mali rapor ve tablolarda, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 10.754.678,28 TL tutarında eksik, ilgili maddi duran varlık hesapları ise bu tutar kadar fazla gösterilmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Parasal Limitler Kapsamında Yapılan Doğrudan Temin Alımlarında %10 Sınırının Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmadan Aşılması

Kamu İhale Kanunu kapsamında gerçekleştirilen doğrudan temin alımlarında bütçe ödeneklerine ilişkin %10'luk sınırın aşıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinde satın alma usullerinden pazarlık usulü ve türleri açıklanmış olup, birinci fıkranın (f) bendinde 2019 yılı için belirlenen tutara kadar olan mal ve hizmet alımlarının bu usulle gerçekleştirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Takip eden 22 nci maddesinde ise ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile alım yapılabileceği ifade edilmiş ve ilgili maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında bulunan idarelerin 2019 yılı için belirlenen tutara kadar ihtiyaçlarını bu bent kapsamında temin edebileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 62'nci maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinde, yukarıda bahsedilen 21 ve 22'nci madde için bahsedilen limitler kapsamında yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı ifade edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesi ile de Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendinin nasıl uygulanacağı düzenlenmiştir. Buna göre idarelerin;

Mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranını hesaplamaları,

İhale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin %10 oranını aşıp aşmadıklarını takip etmeleri,

21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapacakları harcamaların yıllık bütçelerinde mal ve hizmet alımı ile yapım işleri için ayrılan ödenekleri toplamının %10 oranını aşacağının anlaşılması halinde, mahalli idarelerde üst yönetici tarafından 62'nci maddenin (ı) bendi uyarınca uygun görüş için Kamu İhale Kurumuna başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

Mal ve hizmet alımlarına ilişkin yapılan incelemelerde, ihale ve harcamaya yetkili birimlerin Tebliğ'in emrettiği şekilde 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapacakları harcamaları mali yıl içinde takip etmediği, öngörülen ödeneklerin mal alımları için %17'sine, hizmet alımları için %22'sine ulaşılmak suretiyle %10 sınırının aşıldığı ve bu sınır aşıldıktan sonra Kamu İhale Kurulundan uygun görüş için başvuruda bulunulduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu Tebliğ hükümleri ile Kamu İhale Kanunu'na ilişkin temel ilkelerin işletilerek ayakta kalması amaçlanmış olup, doğrudan temin alımları için mevzuatta belirlenen sınırlara uyulması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 2: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve 4857 sayılı İş Kanunu'na uygun şekilde işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmadığı ve kullanılmayan izinlerin birikmesi sonucu toplu olarak ödenme riskinin olduğu görülmüştür.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Temel hak ve hürriyetlerin niteliği başlıklı 12'nci maddesinde; Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahip olduğu Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını içerdiğini, Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler başlıklı Üçüncü Bölümünün Çalışma şartları ve dinlenme hakkı başlıklı 50'nci maddesinde de Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılamayacağı Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunacakları açıkca zikredilmiş, dinlenmenin, çalışanların hakkı olduğu ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenleneceği ifade edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri başlıklı 53'üncü maddesinde; İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği hüküm altına alındığından sözleşmenin sona ermesi durumunda işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücreti, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği koşulu 59. madde ile ile hüküm altına alınmıştır.

Yıllık izin Anayasa'nın 50'nci maddesi ile birlikte tüm çalışanlara tanınan sosyal ve ekonomik bir hak olması ve temel hak ve özgürlüklerin içerisinde yer alması sebebiyle en üst düzeyden güvence altına alınmış ve kişinin kendisi tarafından dahi vazgeçmesi mümkün olmayan bir haktır. İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde de yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Anayasa ve Kanun'un dinlenme hakkı olan yıllık izin hakkından kişinin kendisi tarafından dahi vazgeçilemez olarak bu şekilde güvence altına almış olması, insanı bir makine gibi düşünen zihniyetten uzaklaştırarak, hayatın olağan akışında bir bireyin asgari serbest zamana sahip olması gerekliliğidir.

www.balioglu.net

İş Kanunu'nun 59'uncu maddesinde yer alan iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceğine yönelik düzenlemenin yıllık iznin kullanılıp kullanılmamasına ilişkin bir esneklik olarak değil, izin kullanılamadan iş akdinin feshedilmiş olması gibi zaruri durumlarda işçinin mağduriyetinin önlenmesi olarak algılanması gerekmektedir.

Belediyede İş Kanunu'na tabi olarak çalışan 82 işçiden 10'unun 300 günden, 21'nin 200 günden, 27'sinin 100 günden ve 17'sinin 50 günden fazla birikmiş yıllık izinleri bulunmaktadır. Durumu ortaya koyan bir diğer hesaplama ise işçi başına ortalama 171 gün birikmiş yıllık izin bulunmaktadır. Ayrıca 2007 yılından 2019 yılı sonuna kadar 12 yıldır izin kullanmamış görünen işçiler bulunmaktadır. Yukarıda hukuki ve insani bir hak olarak açıklanan yıllık izinlerin zamanında kullandırılması gerekmektedir.

Bir diğer husus ise kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat ederek, emekli olduğu tarihteki yüksek ücretten izin ücreti almalarına neden olmaktadır. Bu şekilde kullanılmayan veya kullandırılmayan izinlerin birikerek sonraki yıllarda büyük tutarlarda yıllık izin ücreti ödenmesi, Belediyenin bütçe gelir ve gider

dengelerini olumsuz etkileyebileceğinden birim amirleri birimlerinde yer alan işçilerin izinlerini takip etmeli ve zamanında kullanılmasını sağlamalıdır.

BULGU 3: 696 sayılı KHK ile İşçi Statüsüne Geçen Personelin Kıdem Tazminatı Karşılığının Ayrılmaması

Şırnak Belediyesi'nde 696 sayılı KHK ile işçi statüsüne geçen veya KHK sonrası bu statüde istihdam edilmeye başlanılan 172 personelin, kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı ve ilgili muhasebe kayıtlarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde dönemsellik kavramı; kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır şeklinde tanımlanmıştır. Yine aynı Yönetmelik maddesinde ihtiyatlılık kavramı ise; muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelik'te belirtilen durumlarda karşılık ayrılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 330'uncu maddesinde; mevzuat hükümlerine göre ayrılacak uzun vadeli kıdem tazminatlarının bu hesaba kaydedileceği belirtilmiştir. Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 331'inci maddesinde; hesaplanan kıdem tazminatına ilişkin karşılık tutarlarının, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği ve vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının 472-Kıdem Tazminatı Hesabına borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir. Aynı Yönetmelik'in 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 281'inci maddesinde, bu hesabın mevzuat hükümlerine göre ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Muhasebenin temel kavramları ve yer verilen yönetmelikler doğrultusunda, 696 sayılı KHK ile işçi statüsüne geçen veya KHK sonrası bu statüde istihdam edilmeye başlanılan personelin, ihtiyatlılık ve dönemsellik kavramları gereği kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılarak mali tablolara yansıtılması gerekmektedir. Kıdem tazminatı karşılıklarının 630-Giderler Hesabının borcuna ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının alacağına kaydedilmesi suretiyle ihtiyatlılık kavramı gereği karşılık ayrılmış olacak ve dönemsellik kavramı gereği ilgili yılın gideri o dönemin faaliyet sonucuna yansıtılmış olacaktır. Faaliyet

dönemi içerisinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatlarının da 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından 696 sayılı KHK ile belediye şirketinde işçi statüsüne geçen veya KHK sonrası bu statüde istihdam edilmeye başlanılan 172 personel için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı tespit edilmiştir. Belediye şirketinde istihdam edilen personelin 31.12.2019 tarihi itibarıyla elde ettikleri brüt ücret üzerinden, Belediyenin 1.944.341,53 TL kıdem tazminatı yükümlülüğü olduğu ve bu tutarın 656.134,94 TL'sinin 2019 yılına ilişkin, 1.288.206,59 TL'sinin ise geçmiş yıllara ilişkin olduğu hesaplanmıştır.

Söz konusu personel için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmaması sonucu Belediye bilançosunda, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı 1.944.341,53 TL eksik, 2019 yılına ilişkin 656.134,94 TL tutarı kadar 630-Giderler Hesabı eksik, bunun sonucunda 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı aynı tutarda fazla ve geçmiş yıl yükümlülükleri olan 1.288.206,59 TL tutarında 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı eksik olarak yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 4: İndirime Konu Olmayan Tutarların İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına Kaydedilmesi

Belediye tarafından gerçekleştirilen hizmet alımlarına yönelik katma değer vergisinin indirime konu edildiği görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (g) bendinde; genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin "Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar ile Mesleki Kuruluşların Vergilendirilmesi" başlıklı bölümünde;

3065 sayılı Kanun'un (1/3-g) maddesinde sayılan; genel bütçeye dâhil idareler, özel bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, dernek ve vakıflar ile her türlü mesleki kuruluşların ticari, sınai, zirai ve mesleki

faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerinin vergiye tabi olmadığı hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "191 İndirilecek katma değer vergisi hesabı" başlıklı 153'üncü maddesinde; mahalli idarelerin, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları katma değer vergisini indirim konusu yapacakları ancak bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen katma değer vergilerinin indirim konusu yapılmayarak bu tutarların ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyelerin kuruluş amaçlarına uygun, ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet niteliği bulunmayan faaliyetlerinin verginin konusuna girmediği anlaşılmaktadır.

Belediye muhasebe verileri üzerinde yapılan incelemelerde, mevzuat hükümlerine aykırı olarak kurumun ticari faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun olarak alınmış hizmet alımlarına ait KDV'nin indirim konusu yapılarak 82.387,38 TL'nin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Satışa konu olmayan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ödenen KDV'lerin indirim konusu yapılmayarak, ilgisine göre 630-Giderler Hesabına veya varlık hesabının maliyetine eklenerek kaydedilmesi gerekmekte olup, bu doğrultuda indirime konu olmadığı halde 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedilmek suretiyle mali rapor ve tabloların 82.387,38 TL yanlış bilgi vermesine sebebiyet verilmektedir.

BULGU 5: Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Geçici kabul noksanları için hakedişlerden yapılan kesintilerin alınan depozito ve teminatlar hesabında izlenmesi gerekirken emanetler hesabında izlendiği görülmüştür.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme'nin 30'uncu maddesinde; anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde yapılan iş tutarının % 3'ünün, birim fiyat sözleşmelerde ise %5'inin geçici kabul noksanları için idarece tutulacağı ve bu tutarların işin yüklenici tarafından tam ve eksiksiz tamamlanmasını müteakip ödenebileceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 257 ve 258'inci maddelerine ve en son yayınlanan Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planına göre; Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nin 30'uncu maddesine istinaden yapılan geçici kabul noksanları kesintisinin 330.15- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapım işlerine ilişkin hakedişlerden yapılan geçici kabul noksanları kesintilerinin emanetler hesabında takip edildiği görülmüş olup, hatalı muhasebe kayıtları nedeniyle, mali rapor ve tablolarda 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının 422.666,75 TL eksik, 333-Emanetler Hesabının ise ilgili tutar kadar fazla gösterilmiştir.

BULGU 6: Bazı İş Yerlerine İlişkin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren bazı iş yerlerine ilişkin mükellefiyetin sağlanmayarak ilan ve reklam vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun ilan ve reklam vergisinin konusunu düzenleyen 12'nci maddesinde; belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, vergiye tabi olduğu ifade edilmiş,

"Mükellef ve Sorumlu" başlıklı 13'üncü maddesinde ise; ilan ve reklam vergisinin mükellefinin, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu, ilan ve reklam işlerini mutat meslek olarak ifa edenlerin, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri, mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un 15'inci maddesinde, dükkan, ticari, sınai müesseseler ile serbest meslek erbaplarınca çeşitli yerlere asılan ve takılan levha, yazı, resim gibi her çeşit sabit ilan ve reklamlar ile ışıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamların metre karesinden yıllık olarak alınabilecek taban ve tavan tutarlara ilişkin belirleme yapılmıştır.

Kanun'un 96'ncı maddesinde ise, 15'inci maddesinde belirtilen vergi harç ve tarifelerinin Kanun'da belirtilen alt ve üst limitleri aşmamak üzere Bakanlar Kurulu tarafından tayin ve tespit edileceği belirtilmiştir. Bakanlar Kurulu, Kanun'un 96'ncı maddesinden aldığı yetkiye dayanarak 10.02.2014 tarih ve 2014/5896 sayılı Kararname ile ilan ve reklam vergisine ilişkin tutarları belediye grupları itibariyle belirlemiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren iş yerleri tarafından asılan tabela, levha, ışıklı tabela vb. aracılığıyla yapılan her çeşit ilan ve reklamlardan m² başına Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen tutarda ilan ve reklam vergisi alınması gerekmektedir.

Zabıta Müdürlüğü ve Mali Hizmetler Müdürlüğünden elde edilen veriler üzerinde yapılan incelemelerde, belediye hizmet sınırları içerisinde 278 adet ruhsatlı iş yeri olduğu ancak bunlardan yalnızca 22 iş yerinin ilan ve reklam vergisi mükellefi olduğu ve bunlara ilişkin vergi tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin gerçekleştirildiği ancak 256 adet iş yerinin ilan ve reklam vergisi mükellefiyetinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Belediye tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin finansmanı için önemli bir gelir kaynağı olan ilan ve reklam vergisi ile ilgili işyerlerine ilişkin mükellefiyetin ivedilikle sağlanarak tahakkuk ve tahsilat işlemlerine başlanması gerekmektedir.

BULGU 7: İş Yerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

www.balioglu.net

Belediye hizmet sınırları içerisinde faaliyet gösteren iş yerleri ya da diğer şekillerde kullanılan binalara ilişkin çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu belirtilmiş olup, verginin mükelleflerinin ise binayı kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binanın kullanıma başlanmasından itibaren başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Maddenin dördüncü ve beşinci fıkrasında, çevre temizlik vergisi tarifesi belirtilmiş olup sekizinci fıkrasında ise; iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı hükmü ile iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu verginin her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, belediye sınırları içinde yer alan ve belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden faydalanan tüm konut, iş yerleri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisi mükellefi olması gerekmektedir.

Belediye hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde yalnızca su abonesi olan konutlardan tahsil edilen 145.731,47 TL çevre temizlik vergisi gelirinin olduğu, ancak iş yerleri ya da diğer şekillerde kullanılan binalar için en son 2015 yılında çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapıldığı tespit edilmiştir.

Hizmetlerin aksamadan yürütülmesi konusunda önemli bir gelir kalemi olan çevre temizlik vergisi ile ilgili iş yerleri ya da diğer şekillerde kullanılan binalar için ivedilikle mükellefiyetin sağlanarak tahakkuk ve tahsilat işlemlerine başlanması gerekmektedir.

BULGU 8: Su Tesisi ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

www.balioglu.net

Belediye hizmet sınırları içerisinde su ve kanalizasyon hizmetlerinden faydalanan ilgililerden, su tesisi ve kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Kanalizasyon harcamalarına katılma payı" başlıklı 87'nci maddesinde; belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, yeni kanalizasyon tesisi yapılması, mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, kanalizasyon harcamalarına katılma payı alınacağı ifade edilmiş,

"Su tesisleri harcamalarına katılma payı" başlıklı 88'inci maddesinde; belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce, yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması, mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, su tesisleri harcamalarına katılma payı alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Payların tahakkuk şekli" başlıklı 90'ıncı maddesinde; su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve Kanun'da belirtildiği şekliyle hesaplanarak katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilmesi gerektiği belirtilmiş olup,

"Tahsil şekli" başlıklı 93'üncü maddesinde ise; harcamalara katılma paylarının belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerde ise tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; su tesisi ve harcamalara katılma payları ile ilgili idarenin bir takdir yetkisi bulunmamakta olup, yeni kanalizasyon ve içmesuyu şebeke tesisleri yapılması, mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi halinde söz konusu harcamalara katılma paylarının Kanun'da belirtildiği şekliyle hesaplanarak tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

Belediye gelirleri üzerinde yapılan incelemelerde, su ve kanalizasyon tesislerinden faydalanan ilgililerinden harcamalara katılma paylarına ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsil işleminin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Belediye tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin kalitesinin artırılması ve devamlılığının sağlanması konusunda, su ve kanalizasyon tesisi harcamalarına ilişkin maliyetlerin bir kısmının, bu hizmetlerden faydalananlardan karşılanması konusunda Kanun'da ve bu husus özelinde yayımlanan Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik doğrultusunda söz konusu payların hesaplanmak suretiyle tahakkuk işlemlerinin yapılması ve tahsilinin sağlanması için ilgililere tebliğ işlemlerine başlanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 9: Canlı Müzik Yapan İşyerlerinin Eğlence Vergisi Mükellefi Yapılmaması

Eğlence işletmeleri ile ilgili mükellefiyetin sağlanmayarak mevzuatın öngördüğü şekilde vergi tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde, bu Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18'inci maddesinde, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "Nispet ve miktar" başlıklı 21'inci maddesinde ise, eğlence vergisi mükellefiyetinin sağlanacağı işyerleri sayılmış olup, maddenin I/5 ayrımında sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden eğlence vergisi alınacağı belirtilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "Canlı müzik yayını" başlıklı 38'inci maddesinde; lokantalara, içkili yerlere ve meskûn mahal dışında bulunan çay bahçelerine, halkın huzur ve sükûnu ile kamu istirahatı açısından sakınca bulunmaması kaydıyla yapılacak ölçüm ve kontrolü müteakip, yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği kişinin kararıyla canlı müzik izni verileceği ifade edilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'na dayanılarak hazırlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği'nin 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında; belediyelerin, belediye sınırları içinde gürültü kaynaklarını programlı, programsız veya şikâyetlere istinaden gerektiğinde diğer mevzuat kapsamında yetkili kılınan kurum ve kuruluşlar ile işbirliği ve koordinasyon içinde, bu Yönetmelik'te belirlenen esaslara uyulup uyulmadığı hususunda denetlemesi gerektiği, gürültü kaynakları için akustik rapor veya çevresel gürültü seviyesi değerlendirme raporu hazırlattırabileceği, bu raporları incelemek ve değerlendirmek konusunda yetkili olduğu, bu Yönetmelik'in ihlalinin tespiti halinde ise idari yaptırım uygulamak ve Yönetmelik'te belirtilen diğer hususlarda da gerekli tedbirleri alması gerektiği; 24 üncü maddesinde ise canlı müzik izni alınmadan hiçbir suretle müzik faaliyetinin gerçekleştirilemeyeceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Gelir hesapları üzerinde yapılan incelemelerde, hizmet sınırları dahilinde canlı müzik izin belgesi olan yalnızca 1 işletme olduğu, canlı müzik yapan işletmelere yönelik Zabıta Müdürlüğü ekiplerince gerçekleştirilen denetimler sonrasında ilgili işletmelerden o gün yapılan canlı müziğe ilişkin "Eğlence vergisi" adı altında "100 TL" tahsil edildiği, canlı müzik izin belgesi olmayan diğer işletmelere yönelik Encümen tarafından herhangi bir idari para cezası uygulanmadığı ve canlı müzik faaliyeti gerçekleştiren tüm işletmelere yönelik eğlence vergisi mükellefiyetinin sağlanmadığı tespit edilmiştir.

Belediye tarafından gerçekleştirilen hizmetlerin finansmanı için Belediye Gelirleri Kanunu'nda belirtildiği şekliyle hizmet sınırları içerisinde, eğlence işletmelerine yönelik Kanun'un 21'inci maddesi uyarınca eğlence vergisi mükellefiyetinin sağlanması ve mevzuatın öngördüğü şekilde vergi tahakkuk ve tahsilat işlemlerine başlanması gerekmektedir.

BULGU 10: Maden Payının Tahakkuk ve Tahsil Edilmemesi

Şırnak Belediye'si mücavir alan sınırları içerisinde yer alıp aktif olarak üretim yapan maden işletmesinden alınması gereken maden payının tahakkuk ve tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Kanunu'nun Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay başlıklı Mükerrer 97'inci maddesinin (b) fıkrasında; Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14'üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2'si nispetinde belediye payının ayrılacağı, bu payın, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödeneceği belirtilmiştir.

21 Eylül 2017 tarihli ve 30187 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Maden Yönetmeliği'nin Belediye payı ödenmesi başlıklı 91'inci maddesinde; Madenin tüvenan olarak üretildiği alanın belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde olması durumunda, üretilen madenin ocak başı satış tutarının %0,2'si belediye payı olarak ruhsat sahibi tarafından Haziran ayı sonuna kadar ilgili belediyeye ödeneceği ayrıca ruhsatın birden fazla belediye sınırında kalması durumunda madencilik faaliyeti yapılan alan dikkate alınarak belediye payı alana göre oransal olarak belirlenerek ödeneceği, ve bu hususun ilgili belediye tarafından takip edileceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen Kanun hükmü ve Yönetmelik uyarınca madenlerden alınacak belediye payı her yıl haziran ayının son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından belediyeye yatırılmak zorundadır. Ancak yapılan incelemede belediyenin mücavir alanı içerisinde yer alıp aktif olarak üretim yapan maden işletmesinin maden payına ilişkin Şırnak Belediyesi tarafından 2019 yılı içinde herhangi bir tahakkuk ya da tahsilat yapılmadığı tespit edilmiştir.

Belediyenin, sınırları içerisinde faaliyette bulunan maden işletmesinden Kanun'da belirtilen oranda belediye payının tahakkuk ve tahsili için gerekli işlemleri yapması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 11: Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Son Hakedişte Geri Ödenmesi

Belediye tarafından ihale edilen yapım işlerine ilişkin gerçekleştirilen geçici kabul noksanları kesintilerinin geçici kabulü beklemeden son hakedişte yükleniciye ödendiği görülmüştür.

Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nin "Geçici kabul noksanları " başlıklı 30'uncu maddesinde; anahtar teslimi götürü bedel işler için geçici kabul noksanlarına ilişkin düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'ü kadar teminat mektubu alınacağı ve bu teminat mektubunun, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici

kabul onay tarihinden sonra yükleniciye iade edileceği, fiyat farkı ödenen işlerde teminat tutarının, sözleşme tarihinden itibaren endeks üzerinden güncelleştirilmek suretiyle belirleneceği, yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda; düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının % 3'üne karşılık gelen kısmının tutulacağı ve bu tutarın, geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödeneceği belirtilmiş,

Birim fiyatlı işler için düzenlenen hakedişlerde; tamamlanmış, ancak kesin hesabı idareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i karşılığında teminat mektubu alınacağı ve kesin hesapların idare tarafından onaylanmadıkça bu teminat mektubunun iade edilmeyeceği, yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda ise kesin hesabı idareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'inin tutularak kesin hesapların idare tarafından onaylanmadıkça bu tutarların ödenmeyeceği, işin devamı sırasında yüklenicinin hakedişlerden yapılan kesintiler karşılığında teminat mektubu vermesi durumunda idare hesabında tutulan tutarların yükleniciye ödenebileceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere anahtar teslim götürü bedel işler için %3, birim fiyatlı işler için de %5 oranında düzenlenecek her hakedişte teminat mektubu alınması gerektiği, yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda ise hakedişler üzerinde kesinti yapılarak ilgili tutarların idare hesabında bekletilmesi ile anahtar teslim götürü bedel işler için geçici kabul onay tarihinden sonra, birim fiyatlı işler için de kesin hesapların idare tarafından onaylanmasını müteakip ilgili teminat mektubu ya da kesinti tutarlarının yükleniciye iade edilmesi hususları detaylı olarak düzenlenmiştir.

Belediye tarafından ihale edilerek gerçekleştirilen yapım işleri üzerinde yapılan incelemelerde, düzenlenen hakedişlerde geçici kabul noksanları kesintilerinin gerçekleştirilerek idare hesabında tutulduğu ancak ilgili kesintilerin geçici kabulden ya da kesin hesapların onaylanmasından önce düzenlenen son hakedişte yüklenicilere iade edildiği tespit edilmiştir.

Sözleşme mevzuatında belirtildiği şekliyle düzenlenecek hakedişlerde söz konusu oranlar karşılığında teminat mektubu alınması ya da kesinti yapılarak ilgili tutarların idare hesabında tutulması ile yüklenicilerin uhdelerinde bulunan yapım işlerinin fen ve sanat kurallarına göre eksiklikler içermesine ilişkin muhteviyatı gereği ek bir teminat niteliğinde olan ilgili kesintiler aracılığıyla söz konusu eksikliklerin giderilerek ihale edilen yapım işinin tam ve eksiksiz olarak hizmete alınması amaçlanmakta olup, söz konusu yapım işlerine ilişkin geçici

kabul noksanları kesintilerinin mevzuata uygun olarak yüklenicilere iade edilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Doğrudan Temin Alımlarının Elektronik Kamu Alım Platformuna (EKAP) Kaydedilmemesi

Doğrudan temin alımlarına ilişkin EKAP kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temin kayıt formu" başlıklı 30.9.2. maddesine göre doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak EKAP üzerinden kayıt altına alınması gerekmektedir.

EKAP üzerinden yapılan doğrudan temin işlem süreçlerinde idare kullanıcısı, kaydı yapılan satın alma işlemi ile ilgili hususları detayları ile EKAP'a kaydedebilmektedir. Doğrudan temin işleminin mal, hizmet veya yapım işi olarak türü ve 22'nci maddenin hangi bendi ile alım yapıldığı gibi bilgiler bu hususlar arasındadır.

www.balioglu.net

Belediye hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde doğrudan temin ile yapılan satın alma işlemlerinin EKAP'a kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Doğrudan teminlerin EKAP'a kaydedilmemesi, mali yıl içerisinde Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan toplam harcama tutarının EKAP verileri ile elde edilememesine sebep olmaktadır.

BULGU 13: Taşınırlara İlişkin Belirli İşlemlerin Yapılmaması

Belediye bünyesinde yer alan taşınırlar ile ilgili mevzuata uygun olarak işlemlerin gerçekleştirilmediği, mevcut durum ile muhasebe kayıtlarının taşınırlara ilişkin gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

A) Taşınır Konsolide Görevlisinin Bulunmaması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır konsolide görevlileri" başlıklı 7'nci maddesinde; kamu idaresinin taşınır hesaplarını kurumsal sınıflandırmanın II'nci, mahalli idarelerde ise kurumsal sınıflandırmanın III'üncü düzeyi itibarıyla birleştirmek ve üst yönetici adına İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal

Cetvelini hazırlamak üzere mali hizmetler birimi yöneticisine bağlı konsolide görevlisinin belirleneceği ifade edilmiş olup,

Aynı Yönetmelik'in 35'inci maddesinde ise, konsolide görevlisi tarafından harcama birimleri itibarıyla düzenlenen harcama birimi taşınır mal yönetim hesabı cetvellerinin I'inci düzey detay kodu itibarıyla ayrı ayrı birleştirilmek suretiyle İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli düzenleneceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde Belediye bünyesinde İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelini hazırlamak üzere konsolide görevlisinin belirlenmediği tespit edilmiştir.

B) Kullanılamaz Hale Gelen Taşınırların Çıkış İşlemlerinin Yapılmaması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Kullanılmaz hale gelme, yok olma veya sayım noksanı nedeniyle çıkış" başlıklı 27'nci maddesinde; tüketim malzemelerinin özelliklerinde, ağırlıklarında veya miktarlarında meydana gelen değişmeler nedeniyle oluşan fireler, sayımda noksan çıkan taşınırlar, çalınma, kaybolma gibi nedenlerle yok olan taşınırlar ya da yıpranma, kırılma veya bozulma gibi nedenlerle kullanılamaz hale gelen taşınırların Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı ve Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek kayıtlardan çıkarılacağı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Belediye taşınırları ve bunlara ilişkin muhasebe kayıtları üzerinde yapılan incelemelerde, il merkezinde yürütülen terör operasyonları nedeniyle belediye hizmet binasının yıkıldığı ve birçok taşınırın yıkılan bina altında kaldığı, bunlardan iyi durumda olan bir kısmının çıkartılarak halen kullanıldığı ancak söz konusu taşınırlar için kayıttan düşme işlemlerinin yapılmadığı ve bunlara ilişkin muhasebe kayıtlarının güncellenmediği tespit edilmiştir.

Belediye hizmetlerinde kullanılan taşınırlara ilişkin mevzuata uygun olarak herhangi bir sayımın yapılmayarak ilgili cetvellerin hazırlanmaması dolayısıyla mali rapor ve tablolarda taşınır hesapları ile ilgili hatalı bilgi verilmesine neden olunmaktadır.

C) Sayım Kurulunun Oluşturulmayarak Yıl Sonu Sayımının Yapılmaması ve Taşınır Sayım ve Döküm Cetvelinin Hazırlanmaması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sayım ve sayım sonrası yapılacak işlemler" başlıklı 32'nci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yılsonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda

sayımlarının yapılacağı, taşınır sayımlarının, harcama yetkilisince, kendisinin veya görevlendireceği bir kişinin başkanlığında taşınır kayıt yetkilisinin de katılımıyla, en az üç kişiden oluşturulan sayım kurulu tarafından gerçekleştirileceği,

Sayım kurulunca, ambarda bulunduğu veya ambardan çıktığı halde belgesi düzenlenmeyen ve kayıtları yapılmadığı belirlenen taşınırlara ilişkin işlemlerin taşınır kayıt yetkilisine yaptırılacağı, Sayım Tutanağının "Kayıtlara Göre Ambardaki Miktar" sütununun, defter kayıtları esas alınarak doldurulacağı ve ambarlardaki taşınırların fiilen sayılarak ve bulunan miktarların Sayım Tutanağının "Ambarda Bulunan Miktar" sütununa kaydedileceği, akabinde oda, büro, bölüm, geçit, salon, atölye, garaj ve servis gibi ortak kullanım alanlarında bulunan taşınırların dayanıklı taşınırlar listeleri esas alınarak sayılacağı ve sayım sonuçlarının Sayım Tutanağında gösterileceği,

Kayıtların sayım sonuçlarıyla uygunluğunun sağlanması ile sayım kurulu tarafından Taşınır Sayım ve Döküm Cetvelinin düzenleneceği, bu Cetvel ve eki sayım tutanağı ile sayım sonuçlarına göre düzenlenen giriş ve çıkış belgelerinin, taşınır kayıt yetkilisinin yılsonu hesabını oluşturduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Taşınır hesaplarına ilişkin yılsonu işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, taşınır kayıt yetkilisinin de arasında olacağı sayım kurulunun oluşturulmadığı, yılsonu sayım işlemlerinin yapılmayarak taşınırların fiili ve kayıtlı durumlarına ilişkin mutabakatın sağlanmadığı ve Taşınır Sayım ve Döküm Cetvelinin hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

D) Taşınır Mal Yönetim Hesabının Oluşturulmaması

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır mal yönetim hesabı" başlıklı 34'üncü maddesinde; kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol ve denetimine esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla taşınır mal yönetim hesabı hazırlanacağı ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğu kontrol edilerek imzalanacağı ifade edilmiş,

Taşınır mal yönetim hesabında; önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanlar gösterileceği belirtilerek taşınır mal yönetim hesabının,

- Yılsonu sayımına ilişkin Sayım Tutanağı,
- Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli,
- Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli; müze ve kütüphane olarak faaliyet gösteren harcama birimlerinde Müze/Kütüphane Yönetim Hesabı Cetveli,
- Yılsonu itibarıyla en son düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin sıra numarasını gösterir tutanak

ile yukarıda sayılan cetvellerden oluştuğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde Belediyenin 2019 yılına ilişkin kesin hesabının bir parçası olan İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveline esas teşkil etmek üzere harcama birimleri itibariyle Taşınır Mal Yönetim Hesabının oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

E) Dayanıklı Taşınırların Kalıcı Olarak Numaralandırılmaması

www.balioglu.net

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Dayanıklı taşınırların numaralanması" başlıklı 36'ncı maddesinde; giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği, bu numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtileceği, fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlemin uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Dayanıklı taşınırlar üzerinde yapılan incelemelerde, birçok taşınmaza sicil numarası verilmediği ve taşınırlar üzerinde ilgili numaranın yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşınırın üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtilmediği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, dayanıklı taşınırlara ilişkin sicil numarasının verilmemesi ve taşınır üzerinde yaygın olarak kullanıldığı şekliyle etiket yapıştırılmaması hususu taşınırların sağlıklı bir şekilde takip edilememesi ve Taşınır Mal Yönetim Hesabının yanlış sonuçlar içermesine yol açmaktadır.

BULGU 14: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Mevduatlardan elde edilen faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayri Safilik İlkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde; Gelir ve giderlerin, netleştirilmeden kaydedileceği, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksinin kararlaştırılmasının saklı olduğu belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği; gelir ve gider hesaplarının, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102-Banka Hesabının işleyişinin anlatıldığı 57'nci maddesinde; idarenin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının bu hesaba, tevkifat tutarlarının ise 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Muhasebe verileri üzerinde yapılan incelemede; faaliyet dönemi içinde toplam 84.751,92 TL mevduat faiz geliri elde edildiği ancak bu gelire ilişkin %15 gelir vergisi stopajı düşülerek 72.039,14 TL net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Buna göre, tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan brüt tutar üzerinden 600.05.01.09.03 Gelirler Hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 630.03.04.03.01 Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Mevduat faizlerinin net tutar olarak kaydedilmesi şeklinde yapılan hatalı muhasebeleştirme dolayısıyla 2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda 600.05.01.09.99 kodunda izlenen mevduat faizleri ve 630.03.04.03.01 kodunda izlenen vergi ödemeleri ve benzeri giderler 12.712,78 TL eksik tutarla gösterilmektedir.

BULGU 15: Ödeme Emri Belgelerinin Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği Hükümlerine Uygun Olarak Düzenlenmemesi

Şırnak Belediyesi'nin ödeme emri belgelerinin iki nüsha ve harcama birimi tarafından düzenlenmesi gerekirken muhasebe birimince düzenlendiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Giderin gerçekleştirilmesi başlıklı 33'üncü maddesinde; Bütçeden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alınması veya gerçekleştirildiğinin görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerektiği, Giderlerin gerçekleştirilmesi; harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesiyle tamamlanacağı ifade edilmiştir.

15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin Ödeme belgeleri ve bağlanacak kanıtlayıcı belgeler başlıklı 4'üncü maddesinde ise Ödeme belgesinin en az üç nüsha düzenleneceği ilk nüshası bu Yönetmelik'te belirtilen eki kanıtlayıcı belgeler ile birlikte istendiğinde Sayıştay'a gönderilmek, ikinci nüshası ise saklanmak üzere muhasebe birimine verileceği, üçüncü nüsha da harcama biriminde muhafaza edilmesi gerektiği açıkca ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen Kanun hükmüne göre harcama birimlerince iş, mal ve hizmet alındığında veya gerçekleştirildiğinde görevli kişilerce gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerektiği ve ödeme emri belgelerinin harcama birimince düzenlenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Yönetmeliği göre harcama birimlerince ödeme emri belgesinin üç nüsha düzenlenmesi gerektiği, bir nüshasının Sayıştay'a gönderilmek, ikinci nüshasını ise saklamak üzere muhasebe birimine verileceği ve bir nüshasının ise harcama biriminde muhafaza edileceği belirtilmiştir.

Belediyenin harcama birimleri tarafından gerçekleştirilen harcamalara ilişkin olarak ilgili birim tarafından ödeme emri belgesinin hazırlanmadığı ve bu belgenin iki nüsha şeklinde muhasebe birimince hazırlandığı tespit edilmiştir.

Mevzuat hükümlerine göre Belediyenin her harcama birimi gerçekleştirmiş olduğu iş, mal veya hizmet alımları kapsamında yapacağı ödemeler için en az üç nüsha ödeme emri belgesi düzenlemesi ve ödeme emri belgelerinin muhasebe biriminde değil harcama biriminde düzenlenmesi zorunludur. Dolayısıyla, ödeme emri belgesinin ilk nüshası Yönetmelik'te

belirtilen eki kanıtlayıcı belgeler ile birlikte istendiğinde Sayıştay'a gönderilmek üzere ve ikinci nüshası saklanmak üzere muhasebe biriminde ve üçüncü nüshanın da harcama biriminde muhafaza edilmesi gerekmektedir.

BULGU 16: Bütçe Emanetlerinde Bekleyen Tutarların Sıraya Göre Ödenmemesi

Bütçe emanetleri hesabına kaydedilen tutarların mevzuatta belirlenen sıraya göre ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinde; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği, ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 249'uncu maddesinde, bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde idarelerin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle alınan mal, hizmet ve yapım karşılığı tutarları 320- Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedeceği ve ödemelerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirileceği anlaşılmaktadır.

Belediye muhasebe işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, bütçe giderlerinin gerçekleşmesi sırasında nakit yetersizliğinden dolayı 320-Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarların ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı tespit edilmiş olup, nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin mevzuatta yer alan öncelik ve kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net